

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 36 fl.
rândul cu litere garmond.

Contrarii votului universal.

Sibiu, 21 Martie n.

Ceice cred, că nu e bine și nu e în interesul națiunii maghiare, ca dreptul electoral să fie estins în patria noastră și asupra altora, nu numai asupra lor, să fie dat tuturor celor ce contribuie cu averea și viața la susținerea și apărarea statului, așa cum cere dreptatea: au ținut o întrunire mare în Budapesta, Sâmbătă orele 11 din zi, în sala mare a reședinței orașenești.

Nu s'au adunat în sala aceasta mare numai contrarii din capitală ai votului universal, ci au venit delegații și din provincie, pentru a da dovadă, că pretutindenea să află elemente, care să tem de votul universal, pentru că prin introducerea lui și-ar vedea încheiate zilele de domnie și de exploatare.

Contele *Andrássy*, cel mai mare contrar al votului universal, care ca ministru de interne inventase pentru paralizarea lui așa numita *pluralitate*, — căci de introdus se obligase în fața Coroanei că-l va introduce în țară, — nu a putut participa la adunare, pentru că nu se află acasă, ci e în Tunis, unde și recreiază corpul și sufletul obosit de activitatea dezvoltată ca ministru de interne în guvernul coaliției de tristă aducere aminte.

A trimis însă telegramă de felicitare și de aderare adunării, spunându-și în ea părerea, că la nici un cas nu poate fi dată conducerea țării pe mâna acelora, cari nu interesează statului le au în vedere! De aceea, el e numai pentru estinderea dreptului electoral, în mod treptat, nu pentru votul universal.

Adunarea s'a ținut, firește, și fără contele *Andrássy*, mai ales că erau de față destui alți conți, între ei și contele *Tisza István*, care a rostit și o scurtă vorbire, precisându-și în ea punctul său de vedere,

care e contrar votului universal. La urmă s'a primit cu unanimitate un proiect de rezoluțiune, prezentat din partea lui *Baross János*, în înțelesul căruia adunarea cere, ca drept de alegere să se dea numai celor ce au absolvat școala elementară, ori chiar și fără a o fi absolvat, știu ceti și scrie, și plătesc cel puțin 10 coroane dare de stat la an, dacă pe lângă aceste condițiuni mai împlinesc și a treia, sunt trecuți de 24 ani. Cu privire la muncitori apoi să se dea drept de alegere celor căsătoriți, ori văduvi, și celor ce stau în aplicare un anumit timp la același stăpân. Pe calea aceasta dreptul electoral ar fi estins în așa măsură, că pe viitor ar fi aproape două milioane de alegători în țară, în loc de un milion, câți sunt acum. Celelalte le va îndrepta apoi legea despre împărțirea cercurilor electorale, anume: conservarea și asigurarea *supremației* maghiare, pentru că de asta să tem conții și baronii noștri, că și vor perde supremația. Și pentru că să nu și-o piardă, ar dori, cum să vede, să se sevășiască de nou act de nedreptate față de cetățenii până aci desmoșteniți politicește, cum s'au sevășit de atâtea ori în trecut, și milioanele cele multe de cetățeni săraci să rămână și pe mai departe numai cu datorințele față de stat, pe cari și le împlinesc totdeauna cu punctualitate, iar ei, puținii, să rămână numai cu drepturile, pentru că în ce privește împlinirea datorințelor, ei de multe ori stau îndărătul celor dintâi.

Nu contestăm dreptul nimănui de a cere, ca ceva să se întâmple ori să nu se întâmple în statul din care face și el parte ca cetățean. Dar ne pare curios, și totodată cam compromițător pentru politica maghiară argumentul, care vine în-vocare totdeauna, anume, că interesele maghiare, asigurarea supremației maghiare cere lucrul cutare

și cutare, care de regulă e o nedreptate pentru alții. Pentru că ori e așa, ori nu e așa. Dacă nu e așa, dacă supremația națiunii maghiare e asigurată, cum credem noi, prin superioritatea culturală, prin faptul, că poporul maghiar e cel mai numărător în patria aceasta, el are mai multă avere și inteligență, are aristocrație bogată: atunci de ce să face abus cu argumentul, seducându-se opiniunea publică maghiară și îndemnându-se să probe și să consfințească acte de nedreptate, cum ar fi și acela al neacordării dreptului de alegere tuturor cetățenilor patriei acesteia? Iar dacă e așa cum se spune, că supremația maghiară numai prin acte de nedreptate să mai poate stăte în patria noastră, atunci cei ce spun pe față lucrul acesta îngrijască-se din vreme de o înmormântare frumoasă a acestei supremații, pentru că aceea ce e basat pe nedreptate și se susține prin acte de nedreptate, nu poate să fie de lungă durată, ci odată trebuie să se prăbușiască. Nedreptatea nu a domnit nici când în lume mai mult, decât numai până și-a putut face dreptatea apariția între oameni. Pentru că dreptatea e vecinică, tot așa ca dumnezeirea, care a dat-o oamenilor din lume!

Conferență în Budapesta.

Astăzi după amiază la orele 5 se ține în Budapesta o conferență, la care iau parte membrii comitetului național român, deputații dietali și președinții cluburilor politice. Se va discuta situația politică, se vor face candidările de deputați pentru noile alegeri și să se fixa termenul pentru convocarea conferenței naționale electorale la Sibiu.

Din parlament. Astăzi se întrunește dieta, pentru a auzi din gura președintelui camerei, că mâine, Marți, la orele 12, va fi dizolvată. În ședința de astăzi președintele va face comunicările obișnuite, și casa va asculta mai multe inter-

pelări. Alte nefericiri nu se vor întâmpla. La actul de mâne al încheierii sesiunii parlamentare, care din încredințarea Majestății Sale va fi săvârșit de Arhiducii Iosif, Kossuthiștii și Justiștii au luat parte, pentru a-și manifesta pe această ocazie — supărarea. Astăzi după amiază ține și casa magnaților ședință.

Parastas pentru Lueger

La inițiativa unui comitet compus din frații luați din toate partidele din țară, a oficiat ieri Duminecă un mare parastas în București, la biserica Sfântului Gheorghe-Nou, pentru odihva sufletului marelei primar al Vienei, *Dr. Carol Lueger*. A luat parte lume multă. Corporațiunile și societățile diferite s'au prezentat cu drapelurile lor învelite în negru. Pe multe case erau arborat drapelul negru. A oficiat *Dr. P. S. Sa* mitropolit-Primat *Atanasie*, cu asistență mare. S'a făcut apoi o procesiune pe stradele principale ale capitalei, rămânând, iar în piața Sărindar a cântat un mare cor un imn religios, și dl *Boris Dăbravranca* a ținut o cuvântare, care a înmormântat inimile.

Vorbirea dela Arad a contelui Tisza

Dăm partea referitoare la chestia de naționalitate din vorbirea pe care a rostit-o Duminecă contele *Tisza István* în adunarea dela Arad. A spus următoarele:

„Permiteți ca să mă ocup în primul rând cu chestia naționalităților. O fac aceasta, pentru motivul, că consider această chestiune ca cea mai de căpetenie pentru viitoarea dezvoltare a națiunii noastre; o fac aceasta, fiindcă o socotesc o problemă extrem de grea și de complicată, o problemă în care e supusă la cea mai grea încercare înțelegerea politică, moderată și puterea voinei, și asta pentru motivul, că tocmai asupra acestei chestiuni s'au făcut în ultimul timp declarațiuni, cu cari trebuie să se ocupe. Despre ceea ce a vorbit contele *Albert Apponyi* în această chestiune, în *Czegled*, în același ceas când eu am vorbit în *Szeghedin*, — asta poate din simplă coincidență, — voiu insista aci foarte puțin. Să-mi fie permis să fac numai o singură observație. Inveninarea primejiei chestiunii naționalităților n'a fost provocată atât de greșelile comise de o parte pe tărâmul problemei naționalităților, ci mai mult prin greșelile comise pe tărâmurile, îndeosebi prin faptul, că s'a provocat turburarea în buna înțelegere și înțelegerea. Căci să ținem bine seama

FOIȘOARĂ.

Ziaristica bisericească la Români

de Onisifor Ghițu.

(Urmare).

Dar cum *Clemente* nu era un om care să se poată împăca cu orice situație, își ia refugiul la noi expediente. Incepe a se ocupa cu ideea de a transforma foaia de până aci în foaie jumătate politică, jumătate bisericească, crezând că astfel va face să crească interesul oamenilor politici pentru foaie și că peste tot ar fi un dublu câștig, acela anume de a putea produce și între preoți ideile politice și între oamenii politici ideile bisericești. Dar împotriva unui astfel de compromis intervine autoritatea și sprijinul nou al lui *Melchisedek*, care face posibilă reparația Preotului în condițiile vechi.

Intre acestea scaunul mitropolitan îndură o nouă schimbare prin abdicarea lui *Chesarie* (7 Maiu 1863) și prin instituirea în el alui *Callinic Miclescu*, nepotul răposatului *Sofronie Miclescu*.

Această schimbare a fost pentru Preotul o nouă ocazie de a-și spune părerea pe față. El spune categoric, că scaunul arhieresc e adus în o poziție falsă, prin faptul, că numai oameni cu cari simpatizează Principele îl pot ocupa. „In această epohă trebuie a se lupta cineva și a suferi ca să lucreze și să trăiască ca om onest și cu conștiință de datoriiile chemării sale!“¹

Callinic, care știa, că Preotul nu-l prea agreează pe *Cuza* și care știa că ajungerea sa în scaunul de locotenent de mitropolit e opera lui *Cuza* și că de acesta atarnă și ocuparea definitivă a scaunului mitropolitan dela Iași, încearcă a domoli spiritul revistei prin protejarea ei atât în înțeles moral, cât și material. Astfel încă dela suirea sa pe tron îndeamnă pe *Clement* să continue a eda revista, dând o deosebită atenție mai ales discursurilor cari ar putea fi rostite în biserică. Insuși Consistorul dădea din când în când comunicate oficiale și înștiințări.

Când între astfel de împrejurări Preotul ajunge a-și încheia și anul al treilea, el nu uită să adauge că după atâtea osteneală depusă, totuși „clerul fuge de lumină cât poate și nu primește pe cei ce vin în numele și spre binele său propriu“².

Aceasta îl atinge în mare parte și pe *Callinic*, care nu se putea identifica cu direcția Preotului, dar care în schimb aproba fără rezervă cele mai multe din măsurile lui *Cuza* privitoare la biserică, chiar și pe cele păgubitoare.

Când apoi intră în anul 1864, cel dintâiu cuvânt a fost „Intrărirea speranțelor Bisericii noastre în începuturile noului an“, în care spune: „Noul an pare a fi început sub niște oguri“³ (semne prevestitoare) mult mai favorabile pentru soarta bisericii noastre. Nu am putut observa în curs de 5 ani dela intrarea noastră sub noul ordin de lucruri mai nimic bun făcându-se pentru cler și biserică“. Și ceva mai departe: „Nu vom putea vorbi în adevăr, în starea de față

a lucrurilor cu același curaj al opiniilor noastre, și până puțin înainte, nu vom putea reprezenta în față de guvern, adevărul în toată goliciunea sa“¹ — dar vor căuta să spuie totuși intru cât se poate, ce nu face bine guvernului și cum ar trebui să facă.

Nemulțămirea era mare printre toți oamenii bisericești în Moldova ca și în Muntenia, unde faptele lui *Cuza* erau socotite drept satrapii. În București se făurea chiar și o nouă revistă bisericească, care să apere interesele bisericii pe care *Cuza* o „încălca“ și căreia voia chiar să-i dea ocazia de moarte.

Cei cari au luat inițiativa pentru întemeierea revistei în București, au găsit însă prea multe uși închise pentru a nu fi nevoiți să-și părească deocamdată planul. Dar cu cât lucrurile rămăneau și pe mai departe în această nemulțămirea creștea tot mai mult, mai ales că toate între-imperejurările acestea se întâmplă că locotenentul *Callinic* fu întărit definitiv mitropolit, (18 Maiu 1865) pe cale anticanonice, cum peste tot obicinuia *Cuza*.

După ce *Callinic* ajunge astfel mitropolit, încearcă din nou să se pună bine cu Preotul. Ba a voit chiar să-l facă organ oficial al său, respective al mitropoliei, dar nu putu. Și ceilalți ierarhi se interesau de revistă, ba îi făceau chiar propagandă din toate răspunderile. Numai așa a putut ajunge Preotul în acest an la considerabilul număr de abonatori.

¹ Nr. ultim din 1863.

² Auguri (franc.)

³ Se introduse cenzura!

națiunea agitatorilor naționali va fi imediat pusă pe planul cel din urmă, în cazul când s'ar restabili armonia între rege și națiune.

Aoțiunea lor câștigă teren favorabil, când în armonia între rege și națiune, este o deschizătură, în care pătrund și apoi prin demonstrațiuni hiperbolice să câștige simpatia dinastiei. Căci ei știu, că în momentul când izbutesc să atingă fundamentul cel mai puternic al poziției dinastiei, vor sfârși atunci mai lute cu dinastia și-și vor ajunge mai lesne scopurile lor politice, cari sunt atât de antagoniste poziției dinastiei cât și interesele de viață ale națiunii ungare.

De neîgăduit, că greșeli s'au comis, și încă odată trebuie să mă refer la eroarea trecutului, ca să se scoată învățăminte din ele. N'am afirmat niciodată, că numai ocolită săvârșit greșeli în această privință. Politica călcării pe bătătură, care a fost urmată de toate partidele fără deosebire, trebuie eliminată din viața publică.

El poate de prisos, să mă apăr de învinuirile că voiesc să ridic acuzați contra coaliției. Căci după atitudinea ce-am purtat-o tot timpul în aceste chestiuni, pot eu drept cuvânt să afirm că e de parte de mine gândul să înjosesc politica coloriale partide, ori să depreciez pe adversarii mei politici.

Dar, repet, asupra greșelilor acestora trebuie să insistăm și, cu înlăturarea ori erau sentiment personal neplăcut, a orișărui desertațiunii, a orișărui simț intenționat fals al consecințelor știute, trebuie să învingem aceste greșeli, dacă vom să ducem națiunea spre un viitor mai bun, decât în vorba de politica naționalităților. Pentru că greșelile acestea mărunte sunt cele socioare veninoase, cari se opresc în organismul societății naționale, cari înveșezesc dispoziția și acolo, unde cu puțină vreme în urmă am aflat pacea, bună înțelegerea, armonia politică, voia de-a merge slături cu poporul unguresc. Greșelile acestea mărunte au îndepărtat, au îndepărtat pe conducătorii concetățenilor noștri naționaliști, cari se trudeau să-i poartă pe căile deplinei solidarități politice cu națiunea maghiară. Aceștia au făcut ca să predominaze astăzi, pe terenul politicii naționaliste, influența naționalităților ultraiști, a elementelor agitatorice și ca aceștia să aibă astăzi mai mare importanță în țară, poate decât în urmă cu câțiva ani.

Dacă vrem să asanăm starea aceasta, trebuie să recunoaștem pe față și să înregistrăm greșelile făcute. Asta nu-i o politică de retragere. Doar accentuez, la fiecare ocazie, că trebuie să pretindem o' o riguroasă implacabilă ceace este necesar din punctul de vedere al caracterului naționalitar al statului maghiar. Și iarăși accentuez, că pace numai atunci va fi în această țară înțelegerea va fi deplină din amândouă părțile, când glasul de frate, pe care-l îndreptăm către concetățenii naționalisti, va primi răspuns sincer și adevărat frățesc, când concetățenii naționaliști se contopesc cu noi în viața politică, pe terenul vieții publice, care se desvoltă pe baza statului național maghiar, și în sfârșit, când vor înceta veletățile naționaliste deosebite, înființările de partide naționaliste separate.

Acum trebuie să mă ocup pe scurt și de unele declarații făcute chiar în cercuri naționaliste, cari, apreciând intrucâtva modestia mea cuvântare, au militat totuși pentru menținerea punctului de vedere naționalist separat. Cea mai limpede deosebire dintre acestea s'au auzit în Arad, în congregația comitatensă (strigăte: a lui Colțuș!). Dați-mi voe să mă ocup puțin de aceasta.

Respectivul domn deputat a spus, că până când există în țara aceasta naționalitățile, va exista și partidul naționalist. Partidul naționalist a primit unitatea politică a națiunii ungare, dar naționalitățile au, pe lângă punctele strict naționaliste din programul lor, și puncte cari se refer la interese generale de stat, cum ar fi reforma electorală și interesele economice ale țării.

Să mă iertați, domnilor, dar în atitudinea aceasta este sau o confuzie inconștientă sau una intenționată. Fiindcă înțelegerea și dănuirea partidului naționalist sau necesare numai dorinți, pretensiuni și năzuințe, cari formează strădanii unei organizații naționalități, sau ale tuturor cetățenilor nemaghiari din țară, strădanii cari apară pe concetățenii aceștia de membrii națiunii ungare — ai națiunii maghiare de sânge. Dar în chestia reformei electorale, pe terenul intereselor economice, n'are nici un înțeles înființarea unui partid naționalist.

Dacă au naționalitățile tendințe pe terenul acesta, le pot urmări și ajunge în sfârșit partidelor maghiare de aceleași păreri, — și dacă întrebă ei că poate-li-se lua naționalităților în nume de rău că respingă pe față interesele acestea și caută

posibilitatea de a fi în armonie cu celelalte popoare ale țării, — întreb eu: nu găsește armonia dacă nu întemeiază partid naționalist deosebit ci, fără deosebire de naționalitate, se unesc cu toții aceia, cari stau pe același punct de vedere principiar când e vorba de reforma electorală sau de politica economică? Și să mă iertați, dar oând vedem că există partide naționaliste, cari recunosc și primesc — după cum zic — fără discuție unitatea statului național ungur, un'tate politică a națiunii ungare, partide cari nu au postulate naționaliste proprii, cari să le separe de partidele maghiare, — pentru că cel puțin nu număr considerabil al politicienilor maghiari are și el parte de unele gravamine amintite de partidele naționaliste, și încă de cea mai mare parte a acelor gravamine, și politicienii aceștia maghiari vreau să le saneze, — și vedem după aceea că ei totuși stăruie grozav pentru menținerea partidului naționalist, — dați-mi voie, domnilor, dar când vedem lucrurile acestea, este foarte îndreptățită bănuială, că domnii aceștia au, în dosul scopurilor mărturisite, și scopuri nemărturisite, și atunci este foarte îndreptățită față de ei o atitudine de dubietate și de neîncredere.

Da, să ne înțelegem și să restabilim deplina armonie, atât a intelectului cât și a simțămintelor maghiarilor — pe terenul politicii de naționalități, dar atunci să punem pe veci capăt formării de diferite partide naționale.

Aceasta e singurul mod care conduce pe cale pașnică la înțelegerea și armonizarea reciprocă, pe care drum, dacă-l urmăm, și concetățenii noștri de altă limbă se vor putea valida liber în țara aceasta pe toate terenurile, și vor afla liber cultivarea și îngrijirea plină de iubire a îndreptăților lor interese. Și mi-ar plăcea dacă m'aș întâlni în drumul acesta cu conducătorii agitatori ai naționalităților și m'aș bucura, dacă m'aș înțelege cu ei. Dar ar fi o mare înșelăciune optimă, să-i considerăm pe ei de conducătorii și reprezentanții chemați ai celor nemaghiari și în primul rând ai Românilor, cea mai formidabilă între naționalitățile din Ungaria. Nu vreau să mișorez câtuși de puțin pe acești domni în nici o privință. În fața personalității lor mă aplec cu stima ce le datoresc. Dar, să mă iertați, acela care ar prezenta lucrurile așa fel că acei vre-o duzină două de oameni, cari aici își desvoltă activitatea, se năzuiesc și fac gură pe terenul politic național, sunt reprezentanții și conducătorii chemați ai intelectualiilor Români, — i-ar insulta pe aceștia.

În prima linie stă înaltul cler al națiunii române. Acesta firește că nu poate lua parte activă în viața publică, poziția îi în sinele să păstreze oarecare rezervă. Dar toți aceia cari se ocupă de politica naționalităților, știu că în mâinile înaltului cler, rezidă puterea cea mai mare. Fiecare știe, că acesta dacă ar voi, ar putea găsi calea pe care să îndrepte credincioșii săi pe făgașul cel drept, și fiecare știe iarăși, că dacă nu convența se, atunci cel puțin pasivitatea sa e aceea, care contribuie ca agitatorii să apară totdeauna pe planul prim. Înaltul cler va avea o mare răspundere, dacă nu își afirmă voința să încerce o contopire a poporului român, cu națiunea maghiară. Înțeleg rezerva sa, câtă vreme e de părere că are gravamine îndreptățite. Îndreptățirea aceasta morală încetează însă din momentul, ce gravaminele acestea sunt înlăturate. Trebuie să apelăm dar la prosepura, la patriotismul, la iubirea de rasă a înaltului cler, ca să iasă din pasivitate și să nu tolereze ca profetii falși să ducă pe căi rătăcite pe credincioșii săi.

Sunt între intelectualiilor români atâția bărbați distinși, plini de merite, cu multă greutate, cari au luat parte și la viața publică ungară ca membrii unei partide maghiare sau ai alteia, — acestora încă li se adresează apelul meu avertizator, rugător, îndemnător la fapte. Pe ei încă îi apasă responsabilitatea pentru cele ce se vor abate asupra națiunii lor, și, după aceea, asupra tuturor afacerilor publice ale patriei ungare. Datoria lor încă este să se miște, și când vedem că sunt politicieni maghiari cărora nu le pasă că eventual devin odioși fiindcă luptă și își expun întreagă individualitatea lor politică în favorul unei politici, care nu convine unei anumite dispoziții șovine maghiare, nici acești intelectuali români nu mai au voie să privească în neactivitate, — trebuie să păsească și ei pe câmpul faptelor, nici lor nu li e îngăduit să-și bată capul cu aceea ce se vor găsi, eventual, oameni, cari să-i prezinte ca români răi, ca vânzători, trădători ai causei române, ci trebuie să-și împlinescă datorințele muncind cinstit, contopindu-se cu noi.

Eu, domnilor, asta una o știu limpede: fac bucuos încercarea, căci am conștiința că aduc un serviciu patriei. Per-

sonal, nu-mi bat capul ce urmări poate avea pentru mine, — dar sânt convins că succesul acestei încercări depinde numai de răsunetul pe care-l vom avea acolo, unde se îndreaptă chemarea noastră. Căci, domnilor, să nu trăiți în iluzii. Dacă și după chemarea aceasta îmi vor răspunde pe coarda tendințelor separatiste, și cuvântul meu împăciuitoar va rămânea glasul celui ce strigă în pustie, — atunci peste capul națiunii acesteia, se vor învifora valurile urei de rasă. Aceasta va fi primejdie și pentru națiunea maghiară, dar oricum va fi, națiunea maghiară va avea totdeauna puterea să strivească pe dușmani în lupta aceasta.

Situația este îngrozitor de serioasă, pe terenul acesta ca și pe celelalte terene. Eu sânt convins că stăm la o răspântie, la care se hotărăște pentru multă vreme soarta țării în bine sau în rău. În clipa aceasta solemnă, mai rog odată pe cetățenii de limbă streină ai țării, și le atrag atenția. Astăzi, cu puține excepții, toți maghiarii sânt de părerea că să nu se războiască cu representanții direcțiilor naționaliste, căci voim să ne înțelegem unii cu alții și să ne unim pentru muncă comună cu naționalitățile dornice de pace și cu sentimente adevărat frățeste. Nu lăsați să treacă ocazia aceasta! Cine știe, nu este acesta prilejul cel mai de pe urmă? "

Din Râșnov.

Inmormântarea frunțului George Proca.

Insoțit de regretele tuturor cari l-au cunoscut, a fost petrecut Dumineca trecută la mormântul *George Proca*, frunțul comunei Râșnov. A avut o înmormântare impunătoare. A participat la ea comuna întreagă și delegațiunii din alte părți. Au fost mulți și din Brașov. Sații din Râșnov încă au luat partea la acest act funebru. Ceremonia înmormântării s'a început la orele 2 d. a. A celebrat asesorul consistorial din Sibiu, dl *M. Voileanu*, cu asistență numărătoasă. Răspunsurile le-a dat un cor improvisat de învățători. Sierul decedatului a fost împodobit cu numărătoase coroane. În biserică, unde s'a făcut prohodul, a vorbit dl asesor *Voileanu*, iar la mormântul directorului școlii primare *Cristoloveanu*, și președintele societății de lectură *G. Ilie*. Vorbirea dlui asesor *M. Voileanu* a fost următoarea:

Luptă bună m'am luptat, curgerea am plinit, credința am păzit.

Tim. II. c. 4. v. 7.

O frumoasă apunere se desfășură înaintea ochilor noștri sufletești, o frumoasă apunere de soare, o frumoasă zi de toamnă.

A fost frumos răsăritul de soare la poalele maiestrosului munte Buceciu, a fost frumoasă ziua caldă de primăvară, care a înlesnit lucrarea țarinei, a ajutat incolțirea, a favorizat creșterea pomului, vara a fost priincioasă, poamele au crescut, toamnă bună a dat Dumnezeu și poamele au ajuns la coacere.

Și cu cât se apropia timpul de iarnă — veniau vânturi reci, cari loviau în pomii despoiau de frunze. Și în o asemenea zi frumoasă pomul vieții fericitului în Domnul *Georgiu Proca* s'a uscat, viața lui s'a stins, și astăzi înaintea ochilor noștri sufletești vedem sufletul lui înălțându-se spre plaiurile cerești, iar trupul lui zace în cociug, gata de drum, spre a fi așezat la locul de odihnă până la învierea cea de a doua.

Frumoasă apunere, măreață, precum a fost și viața lui, frumoasă, închinată binelui bisericii sale, închinată binelui școlii sale, închinată binelui neamului nostru, închinată binelui și înaintării acestei comune mărginaș, al cărui vrednic și muncitor fiu a fost.

Este plină de misterii moartea, este plină de jale trecerea din lumea aceasta.

Cântarea noastră bisericească astfel glăsuște: vai câtă nevoie are sufletul despărțindu-se de trup, vai câtă lucrămează el atunci și nu are cine să-i ajute.

Dacă pentru toți deopotrivă au aplicate cuvintele acestea din cântarea bisericească, atunci cu cât mai amară trebuie să fie trecerea din lumea aceasta a aceluia, cari n'au mângăierea în învățăturile bisericii? Cari n'au cunoscut căile cele bune, pe cari umblând să și poată agonisi loc între cei drepti, între aleșii lui Dumnezeu? Cu cât mai amară trebuie să fie lupta cu moartea aceluia, cari n'au lăsat în lumea aceasta ființe iubitoare, cari să verse lacrimi de durere, lacrimi de recunoștință la cociugul lor, cari n'au lăsat în urma lor instituțiuni în serviciul cărora stând și lucrând, și-au asigurat trecere lină și sfârșit creștinesc al vieții lor.

Pentru noi creștinii bunul Dumnezeu a deschis bogat teren de lucru, ca să fim folositori în lumea aceasta și să ne asigurăm trecere lină, sfârșit creștinesc

moarte ușoară și dorită împreună cu Dumnezeu.

Asemenea teren bogat de lucru s'a deschis și pentru răposatul în Domnul, iubitul nostru frate *Georgiu Proca*, care se prezintă înaintea judecătorului celui drept cu cuvintele Apostolului Pavel către *Timoteu*: Luptă bună m'am luptat, curgerea o am plinit, credința o am păzit.

Cuprinși de adâncă întristare stăm azi în jurul acestui cociug, *Oncorați Jaluici* Ascultători, căci vedem cum moartea nemiloasă ne chiamă pe rând și ne ia în seamă faptele noastre.

Cu adâncă întristare, dar totodată și cu inimă plină de mângăiere, cu rugăciuni umilite pline de mulțumită încunjurăm noi acest cociug, cu rugăciuni de mulțumită către preabunul Dumnezeu pentru darurile sale, pe cari cu prisosință le-a revărsat asupra răposatului în Domnul.

După cum spun cuvintele cari tocmai acum au sunat în urechile noastre, cu mâna sa cea puternică dintru neînțelegere întru ființă l-a zidit, și cu chipul său cel dumnezeesc l-a cinstit. Și cât timp i-a fost dat să poarte acest chip dumnezeesc, răposatul a strălucit prin virtuți, și-a împlinit în mod cinstit chemarea sa aici pe pământ, așa că cu trecerea lui din viață s'a stins un tip de bărbat rar a mărginimei noastre din jurul Brașovului.

Pentru darurile acestea cu cari l-a înfrumusețat bunul Dumnezeu, aducem noi azi prinos de mulțumită preabunului Dumnezeu, care l-a trimis în mijlocul nostru, i-a dat 5 talanți, i-a dat minte întreagă sănătoasă, i-a dat inimă caldă, care a bătut pentru biserică și pentru neamul său, i-a dat milă pentru cei lipsiți și asupriți și țarie de a se espune și de a se jertfi pentru interesele bisericii sale, ale școlii sale și pentru idealurile neamului său.

Și precum odinioară servitorul cel credincios și bun din *Evangelie*, așa și răposatul în Domnul cu încredere deplină poate rosti înaintea Stăpânului său cuvintele: 5 talanți mi ai dat, iată alți 5 talanți am dobândit, ca apoi să audă cuvintele de laudă: Sluga bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios peste mai multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău.

Viața răposatului a fost un șir lung de activitate neîntreruptă, de activitate binecuvântată în serviciul bisericii, al școlii, al neamului și în al comunei sale natale.

Georgiu Proca s'a născut la anul 1840. Studiile primare le-a făcut în comuna natală, de unde a trecut la Brașov, unde a făcut 2 clase la gimneziul ev. lut. iarăși clasa III și IV o a făcut la gimneziul nostru din Brașov. De aici a trecut la Sibiu, unde a făcut cursul pedagogic.

După terminarea școlii, ca tânăr plin de inspirație, cu foc juvenil, în vârstă de 19 ani îmbrățișează cariera de învățător în comuna s'a natală în Râșnov, este mâna dreaptă a harnicului protopop de odinioară *Ioan Mețianu* din *Zernești*, azi arhiepiscop și mitropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania. Școala din Râșnov este una dintre școlile cele mai bune în biserică noastră arhidiecezană și *Georgiu Proca* unul dintre învățătorii cei mai de frunte, servind ca învățător, mai târziu ca director de școală în această comună 41 de ani.

De la începutul vieții noastre constituționale-bisericești *Georgiu Proca* este membru al comitetului parohial din Râșnov, 30 de ani președintelui comitetului parohial. Sub ochii lui și sub deosebita lui îngrijire se ridică școala cea nouă la 1871 și la 1886 frumoasa și pompoasă biserică, în care zace acum trupul lui fără de viață; a fost membru al comitetului și sinodului protopresbiterial din tractul *Branului*.

În viața comitatensă se distinge între bărbații de frunte și ia parte la viața municipală a comitatului Brașov.

În viața comunală a frunțului comunei Râșnov ia parte în reprezentanți ani de-a rândul 45 și în timpul din urmă el era cel mai bătrân membru al reprezentanței promovând interesele obștești ale comunei, în special însă binele bisericii și al școlii din comuna aceasta.

Minte luminată, caracter ferm, temperament viu, om al afacerilor, răposatul în Domnul și în viața socială și-a asigurat loc de frunte, stimat și iubit de toți cu câți i-a fost dat să convină. Casa lui a fost casă deschisă pentru toți oamenii de frunte ai neamului nostru și vestea despre repausarea bătrânului *Georgiu Proca* va produce sincere regrete nu numai aici la noi, dar și în vecinul regat, unde figura simpatică a răposatului a fost întimpinată și în cercuri mai înalte cu stimă, respect și dragoste.

Precum odinioară bătrânul *Avram* sub stejarul *Mamvrei* a chemat la sine pe

cei trei călători, între cari era Dumnezeu cu doi îngeri, asemenea era casa ferici- tului în Domnul, Georgiu Proca, și atâta era de bine cunoscut și iubit pentru aceas- tă notă a ospitalității din caracterul său, înocent accentuat, cu el dispărea o figură marcantă de român din marginea aceasta.

Există din țărănia acestei frunze omune, răposatul în Domnul a fost legat cu tot sufletul său, cu toată ființa sa de poporul nostru românesc; din acest motiv a spriginit el presa noastră, literatura noastră, toate manifestațiunile noastre culturale, s'a simțit una cu poporul român și cu inimă caldă a sprijinit toate manifestațiunile, toate lucrările, toate mișcă- rile vieții noastre românești.

Un asemenea om întreg, la locul său, a fost răposatul și în viața sa familiară. Bunul Dumnezeu i-a dat o soție bună, blândă, credincioasă, evlavioasă, cu frica lui Dumnezeu, economică bună și mamă de model în persoana Elenei, fiica frun- tașului econom de aici Voicu Hamza. Cununia s'a făcut în anul 1864 și binecu- vântarea Domnului a fost peste casa lui Georgiu Proca. Căsătoria aceasta o a binecuvântat Dumnezeu cu 5 prunci, dintre cari azi 3 mai sunt în viață.

Binecuvântarea Domnului a fost peste familia aceasta. Cuvintele dela logodnă: „Mierea ta ca o vie rodită în laturile ca- sei tale, fiii tăi ca niște odrasle tinere de maslin împrejurii masei tale. Iată așa se va binecuvânta omul cel ce se teme de Domnul“ — cuvintele acestea s'au implin- it în înțeleșul cel mai larg al cuvântului.

Ca o viață de vie rodită a fost feri- oita soție în laturile casei acesteia ospi- tale și de Dumnezeu binecuvântate, iar mlădițele tinere, cu cari a binecuvântat Dumnezeu căsătoria, fericiții tată li-a dat creștere bună, li-a cultivat mintea, li-a cultivat inima și ca om oamintate li-a lăsat moștenirea cea mai sigură, pe care cu cu- vintele scripturii vorbind: molile nu o mănâncă, furii nu o fură. În virtutea ace- stei creșteri alese, copii răposatului — azi ocupă pozițiile cele mai onorifice în so- cietatea noastră românească; fiica este preoteasă venerată în comuna Vlădeni, unul dintre fii este secretar în consistorul nostru arhidieceșan, cel alt paroh în co- muna aceasta, în Râșnov.

Am mai zăbovi încă la contemplarea vieții tale pământești iubite frate al nostru. Noi cari cu drag veniam aici spre a te cer- ceta în casa ta, noi cari cu drag stam în societatea ta și admiram voința ta de fer- de a fi folositor, de a face bine, de a ina- nta interesele neamului nostru, — însă vremea pleacă spre seară. Ne grăbim deci iubite frate al nostru, ca încă sub razele line ale soarelui de primăvară să depunem pe cosciugul tău sărutarea cea de pe urmă mulțămind lui Dumnezeu, că ni te-a dat nouă, că al nostru ai fost, că cu vrednie- cie ți-ai implinit misiunea pe acest pământ.

Înainte de plecare însă, eu smeritul preot, cârnia i-a fost rezervat dela Dum- nezeu se scoată la iveală în palide cu- vinte unele dintre însușirile tale și să în- registreze unele dintre virtuțile tale, am datorința să mulțămesc în numele bise- ricii mele acelor, cari din caritate creș- tinească au ținut să onoreze această du- reroasă ceremonie religioasă a noastră, și în numele tău să rostesc cuvintele din urmă cătră cei iubiți ai tăi.

Representanței bisericii evang. lut. din loc, care a dat mortului onoarea din urmă, reprezentanței comunei politice, care pe fostul ei membru în asemenea mod di- stins îl petrece la locul de odihnă — în numele bisericii mele și în numele răpo- satului aduc respectuoase mulțămite.

Măntuitorul Cristos a recomandat învățăcelilor săi iubire: „Întru aceasta vă vor onoaștea că sunteți ucenicii mei, dacă vă veți iubi unul pe altul“. Unde este dragostea evanghelică, acolo este stimă și respect reciproc. În prezentarea dvoastră aici spre a lua parte la durerea noastră, văd eu esprimit principiul dragostei evan- gelice vestite de Măntuitorul Cristos.

Cuvinte de mulțămintă rostesc buzele mele și reuniunii săsești Gewerbeverein din Râșnov, care asemenea corporativ ia parte la înmormântarea fratelui nostru.

Asemenea cuvinte de mulțămintă aduc preoțimii, învățătorimii, prietinelor și cu- noscuților răposatului, cari cu prezența lor au onorat pe răposatul în drumul lui din urmă. Îndeosebi amintesc reuniunea română de lectură din loc, care sub steagul său cel nou s'a prezentat spre a ridica trista noastră sărbătoare de azi.

Ce voui zice apoi în numele iubitu- lui nostru, ce cuvinte să rostesc azi bu- zele mele cătră voi cei mai de aproape ai lui?

Văd soția iubită, cari i-a fost inger păzitor în viață și razim în zilele cât a fost legat de patul durerilor, văd fiii obi- dați și înecați în lacrimi de durere, văd

nepoți cu fețe obidate, văd ginerele și nu- rorile, văd cumnații adânc întristați și nu află cuvinte potrivite și măsurate jalei ge- nerale.

Imi vin în minte cuvintele Măntuitor- ului: „Miere, iată fiul tău, fiule iată mama ta. Și de atunci o a luat ucenicul întru ale sale“. (Ioan cap 19 vers 26, 27).

Voi toți cari ați stat cu sufletul vo- stru strâns legați de sufletul răposatului, dați mărire lui Dumnezeu, care l-a cinștit cu chipul său și i-a dat vrednicia de care în lumea aceasta puțin se bucură.

Și acum, iubite frate al nostru, care ai fost chemat dela noi, pleacă pe calea vredniciei însoțit de lacrimile noastre și de cuvintele cari le rostim de câte ori petrecem pe iubiții nostri în acest drum lung: „Dumnezeu să-l ierte“.

Iar tu Părinte cereșc, cearce cu a dă- noul înțelepciunii prin iubirea de oameni toate le chivernisești, și ce este de folos tuturor. Dăruiești, unule ziditorule, fă odihnă Doamne sufletului robului tău, că spre tine nădejdea și-a pus spre făcătorul și ziditorul și Dumnezeu nostru. Amin.

NOUTĂȚI

Felicitare dela Regina. O știre din München anunță, că la jubileul său de 80 de ani, scriitorul Paul Heyse a prim- it din partea Majestății Sale Reginei Elisabeta a României o felicitare în versuri.

Björnson e sănătos. Marele scri- tor norvegian Björnson Börnstjerne, pe care-l făuseră mort într'o vreme ziarele, s'a însăntoșat de tot și acum e afară de ori ce pericol. Medicii consideră de ade- vărată minune faptul, că s'a putut însăntă- toșa.

† Laurentiu Ciorbea. În 27 Febr. o. am petrecut la vecinica odihnă pe po- vestitorul și confratele nostru L. Ciorbea, preot în Ponor, tr. Lupșei. În floarea vie- ții a fost repus de nemiloasa moarte, și după o păstorire de 13 ani lasă în urma sa o văduvă și un frate neconsolați. O patimă lăptă pe aceste plaiuri i-a curmat firul vieții și a servit ca memento pentru poporul coadunat în număr de peste 500, cazul grav ce a lovit familia și parohia sa. Actul înmormântării a fost săvârșit de 9 preoți în frunte cu șeful tractual pe un timp extraordinar de frumos și cu par- ticiciparea întregului popor credincios și a frunțașilor din împrejurime. Odihnească în pace!

R. G.

Prânz zădărnici. Magistratul din Orăștie, cum vestește Libertatea, avea să aranjeze o sărbătoare în onoarea sosirii statului major al regimentului de infan- terie nr. 64, și a votat două mii de coroane pentru un banchet. Primarul ora- șului, la stăruințele unor cetățeni unguri, a hotărât ca imnul casei domnitoare — Gott erhalte — să fie înlocuit cu imnul național maghiar — Isten áld meg. — Colonelul regimentului aflând, că este vorba de o demonstrație îndreptată împotriva imnului împăreșc, a refuzat de a lua parte la sărbătura plănuită, anunțând pri- marului că nici ceilalți ofițeri nu pot partici- pa — la banchet. În momentele din urmă primarul dela Orăștie a încercat să îndrepte greșala comisă. A fost însă prea târziu, și banchetul nu s'a mai ținut.

Scoala pentru economia de casă (școala de menaj) susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, deschide la 15 Aprilie n. un curs nou de bucătărie. Cursul va dura dela 15 Aprilie până la 15 Iulie. Taxa pentru elevele interne e de 150 cor., iar pentru cele externe de 120 cor. Informațiuni mai detaliate se pot primi dela domnișoara *Tullia Bogdan*, Sibiu strada Baier nr. 1.

Accident. Vasile Troian, țăran de 70 de ani, din Găleş lângă Săliște, s'a dus săptămâna trecută la pădure să taie lemne. Un arbore, în căderea sa a turtit omul, și l-a omorât pe loc.

Una-alta. Cetim într'un mare ziar românesc: „Șase țărani din Broos (sic!), cari au fost de față la înmormântarea lui Lueger, s'au prezentat azi vice-primarului Neymayer pentru a-i mulțumi de frumoasa primire ce li s'a făcut“. — Nu e însă Broos, ba nici Broos, ci este — Orăștie. Căutați, iubii confrăți, dicționarul numi- rilor de localități, publicat de Asociația din Sibiu.

Teatru. Eri, Duminecă sara s'a dat în teatrul orășenesc din loc ultima repre- sentațiune teatrală, din partea societății domnului director *Leo Bauer*, care cu ocaziunea aceasta și-a luat rămas bun dela publicul sibian. Constatăm, că dl director *Bauer* a ținut cont și în anul acesta de pretenșiunile publicului din Si- biiu, care are un gust artistic bine des- voltat, și i-a dat piese alese, bine înșce- nate și bine executate. Iar publicul ase- menea a ținut cont de jertfele pe cari le aduce dl *Bauer* pentru public, și a cerșat cu diligență teatrul, care a fost aproape totdeauna plin. Dorim, oa și în anul vii- tor dl director *Bauer* să vină cu o socie- tate care întrunește mulțămirea publicului, căci atunci și teatrul va fi iarăși totdeauna plin.

Caz de moarte. Baronul Alexandru *Helfert*, vechi istoric și politician din Aus- tria, a înecat din viață Mercuri în vârstă de 90 de ani. Lucrările sale istorice mai însemnate sunt: Corespondența Mariei Terezia, Istoria Austriei dela sfârșitul re- voluției din Octomvrie 1848.

Poiana sfântă. Aproape de Mantua se găsește pădurea, care cuprinde toate soiurile de plante pomenite în Bucolicele și Georgicele marelui poet latin Virgiliu. Locul acesta, la propanerea unui arheo- log italian, va fi numit „Poiana sfântă“ în flora Italiei. Poiana aceasta are un raport dublu cu Virgiliu: De o parte el a scris mai întâi despre plantele Italiei, de altă parte poetul este născut aproape de Mantua, lângă pădure. Dealțul italianii mai au o poiană sfântă, care se află nu departe de Ravenna și este consacrată amintirii lui Dante.

Contra publicațiilor imorale. Cam- era franceză a primit o lege, care pe- depăște aspru ori ce ziar, revistă sau prospect care va publica desemnuri și por- trete ce reproduc o crimă sau o execuție. Sunt interzise și afișele, care înfățișează crime adevărate sau închipuite. S'a constat de repetite ori, că astfel de publi- cațiuni, ocupându-se cu toate amănuntele crimelor senzationale, au inspirat multe omoruri și sinucideri atât în Franța, cât și în alte țări.

Târgul de țară în Salciua-de-jos (Alsó-Szolcsva) com. T. Arieș se va ținea în 22 Martie (4 Aprilie) s. o. Ajung peste 40 mii de oi la vânzare, precum și vite soia Pinzgau și porci în mare număr. Avis celor interesați.

Al 155-lea! Casariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiiu“ a plătit ajutorul statutar, după răposatul membru Ioan Aleman fost expres. Ace- sta este al 155 lea caz de moarte în sânul Reuniunii rom. de înmormântare sibiene.

Peary și polul nordic. În conside- rare, că exploratorul Peary nu voește, sau nu poate să pună la îndemâna unui co- mitet parlamentar al Statelor-Unite dove- zile despre călătoria sa la pol, multă lume începe a se îndoi în desoperirea lui. Unii susțin, că nici Peary n'ar fi mai bun, decât Cook. Se vor face însă expediții nouă pentru cucerirea polurilor, îndată ce vor fi adunate cheltuelile trebuincioase pentru călătorie.

La fondul pentru înzestrarea fete- lor sărace al „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu“ au mai dăruit: Paraschiva Paștea, elevă 20 bani, George Săsarman, măstru pantofar, soția sa Maria n. Grin- dean și copii lor Victoria și Traian 80 bani, Dorica Teglar 20 bani, Ieronim Spor- nic, soția sa Ana și fiesi lor Eleonora 1 cor., Ioan Frâncu, învățător (Rogojei) 46 bani și Miorica Tordășianu 10 bani.

Puterea stomacului omenesc. Un ziar din Turin povestește lucruri uim- itoare despre ceea ce poate suporta sto- macul omenesc. La o operațiune făcută la facultatea de medicină din Paris s'a gă- sit în stomacul pacientului opt lingurițe, mai multe ouăte rupte, trei furculițe, o chee, un pieptin și câteva cuie. După operație pacientul a putut la câteva zile să mănânce ori ce fel de bucate. În sto- macul unui alt bolnav s'au găsit 208 bu- cățele de sticlă și obiecte de aramă, și afară de acestea peste o sută de cuie. În- tr'o casă de nebuni un bolnav a înghițit 454 de petricele. Puterea stomacului se vede nu numai din pildele acestea în care oamenii au înghițit obiecte ce nu se pot mistui, ci ea se vede și din consumarea unor mari cantități de bucate. Așa bună oară, un bărbat din New-York a mâncat șapte chilogramme de carne de odată, altul a înghițit o sută de stridii în nouă mi- nute, iar al treilea a mâncat cincizeci de ouă tari în timp de un ciaz.

Serată muzicală.

Sibiiu, 21 Martie 1910.

Un epilog al seratelor și conferen- țelor dela Asociație a fost serata muzicală de eri, Duminecă.

Doamna *Minerva Brote* s'a arătat din nou ca o forță indispensabilă în mișcarea muzicală săvârșită la Asociație, și ni-a dat iarăși o programă aleasă.

În uvertura din „Cosi fan tute“ de Mozart au cântat la pian d'șoara *Rea Po- pescu* și dl *Liviu Tempea*. Uvertura a fost executată cu multă siguranță, ca și „Cân- tecul de primăvară“ al lui Gounod, ese- cutat la pian tot de d'șoara Popescu.

Baritonul plin de căldură al dlui O. *Murășanu* s'a impus în „Cântec religios“, de Schubert, acompaniat la pian de dna M. Brote, precum și în 2 doine de Dr. T. Brediceanu, care a ținut acompaniamen- tul bucăților sale.

Câteva cuvinte adevărate despre Eca- terina Pitiș, cu cetire de versuri gingașe și duioase, a rostit d'șoara profesoară Dr. *Eleonora Lemény*, care a cetit nu demult și la Brașov.

A urmat dl L. Tempea cu „Foc tran- silvănean“ și a trebuit să mai execute afară de programă trei cântece, toate cu motive populare românești. Ca solist, dl Tempea este tot atât de tare, pe cât este de mlădios și delicat ca acompaniator.

Unul dintre punctele cele mai reu- șite a fost și „Balada și poloneza“ pentru violină, de Vieuxtemps, executată de dl I. Crețu, care își stăpânește vioara cu multă artă și are o tehnică aproape completă. Dna Brote l-a secondat cu fineța bine cu- noscută.

La sfârșit, în urma aclamațiilor pu- blicului, dl Dr. A. Bogdan a cântat iarăși din fluerul său fermeat o doină, care a stârnit un vifor nesfârșit de aplauze.

Și astfel s'a încheiat epilogul muzical d'aseară.

Al doilea epilog, dacă ni se va da, îl așteptăm cu același interes, care este, credem, al tuturor celor iubitori de fru- mos.

th.

Economie.

Vânzare favorabilă de altoi.

Subsorisul comitet pune în vânzare 350 altoi meri și 100 altoi peri cu prețul de 40 bani bucata.

Altoii sunt cu coroana formată și foarte frumoși. Se pot lua în primire dela directorul școlii economice consis- toriale, dl Aurel Cosciuc din str. Waisen nr. 5.

La cumpărare membrii Reuniunii au întâietate.

Sibiiu, 19 Martie n. 1910.

Comitetul central al „Reuniunii ro- mâne de agricultură din comitatul Sibiiu“.

Pant. Lucuța
prezid.

Vic. Tordășianu
secretar.

Cărți și reviste.

„Povești Răsețe“, de *Em. Grigoro- vitza*. Cunoscutul scriitor dl *Em. Grigoro- vitza* publică în ultimul număr al „Bi- bliotecii pentru toți“ apărut zilele acestea un ciclu de nuvele, care pun odată mai mult în evidență talentul robust al ace- stui remarcabil novelist. Subliniem în spe- cial nuvelele: „Ură de răzeș“ o puternică și emoționantă povestire în care perso- nagiile sunt creațiuni viguroase și nespu- de interesante, — și pe „Iancu Scorțarul“ o povestire din Basarabia, care păstrează savoarea locurilor unde se petrece acți- una și a felului de a fi al Românilor ba- sarabeni. Stilul dlui *Em. Grigorovitz* e simplu, sincer fără exagerate suiri de frasă, fără belșug de vorbe de prisos: pe ici colo provincialisme cari tot dau însă câte odată un mare farmec povestirilor. Stă- tuim pe cetătorii nostri să-și procure vo- lumul dlui *Grigorovitz*: e o lectură plă- cută. De vânzare la toate librăriile. Pre- țul 60 bani.

Aspirin

veritabil numai
în tablete
originale

conform
figurei,
se pot cumpăra
20 bucăți cu cor. 1.20.

Fabr. de vopsea odin. Fried. Bauer & Co.
Elberfeld, Leverkusen, b/Mühlheim, a/Rh.

Nr. 197/1910.

(106) 1-2

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școala conf. ort. română din Armeni, protopresbiteratul Mercurei, se publică prin această concurs ca termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 600 cor. din repartitie pe popor.

Drept cuinvenale va avea învățătorul ales după 5 ani servit consecutiv la această școală.

Cererile instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopopesc în termenul sus indicat.

Mercurea, 3/16 Martie 1910.

Oficiul protopopesc gr. or. român al Mercurei.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 120/910.

[111] 1-2

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc vacant din comuna Boholt, protopresbiteratul Devei se publică concurs în termen de 15 zile.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental anual de 600 cor., din repartitiune dela popor, care se va urca la 1000 cor. prin întregire dela stat cu 1 Septembrie 1910.

2. Cuartir natural în edificiul școlai.

3. Lemnele necesare pentru încălzit.

Dela fiitorul învățător se re cere să cânte cu elevii Duminecă și sârbătoarea la sfânta liturgie să țină catehizație cu ei, eventual să conducă școala de adulți și să-i învețe pe cei analfabeți scris-cetitul.

Deva, la 2 Martie 1910.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 42 of. par.

[110] 1-3

Licitațiune minuendă!

Comuna bis. gr. or. din Laslăul român (Oláh Szt.-László) protopresbiteratul Târnava, dă în întreprindere adoptarea școlai cu preț de strigare 10.200 cor.

Licitațiunea minuendă se va ținea în 21 Martie (3 Aprilie) a. c. la orele 1 p. m. în școala noastră de aici.

Cei ce vor să reflecteze au să depună vadiu de 10% din preț de strigare vadiu în bani sau hârtii de valoare.

Planul și preliminarul aprobate de Prea Venerabilul Consistor, să pot vedea în cancelaria oficiului parohial.

Laslăul-român, 21 Febr. 1910.

Pentru comitetul parohial:

Nicolau Aron **Iosif Florea**
paroh gr. or. epitrop.

Nr. 303/1910. Vidi:

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public românesc, că am deschis în Timișoara-Insefin, în nemijlocită apropiere de gară, casa a doua dela colț un hotel de primul rang, cu tot confortul modern, într'un loc liniștit și curat.

Rugând On. public românesc a-mi da sprijinul său binevoitor semnez,

cu deosebită stimă:

Dimitrie Dogée,
proprietarul restaurantului gării
Timișoara-Insefin.

[109] 1-1

Avis.

Societatea de ajutor reciproc din Essek plătește membrilor ei cor. 2000 — ajutor la caz de moarte; ajutor lunar de cor. 50 — celor neputincioși și cor. 50 — rentă viagăra după 30 ani de membru, mai departe cor. 2000 până la 20,000 — zestre, dacă se mărită fata unui membru.

Pentru câștigarea de membri se caută agenți capabili și de încredere, eventual un agent general cu leafă fixă și proviziune.

Oferte detaliate sunt a se trimite la

(102) 2-3

Direcțiunea societății de ajutor reciproc în Essek.

„Vatra“ inst. de cred și economii în Cluj.

Aviz.

Avem onoare a face cunoscut că am deschis filială în Chiochiș (Kékes) comit. Solnoc Dobâca sub conducerea unui comitet dirigit în frunte cu domnul *Dr. Ioan Prodan*, avocat acolo.

Filiala noastră primește depuneri spre fructificare; acoardă tot felul de împrumuturi și mijlocește ori ce soi de afaceri de bancă pe lângă condițiunile cele mai avantajoase.

(114) 1-1

Diracțiunea.**Dr. Ilie Iancu**

medic

Sibiiu, Str. Urezului Nr. 12 etaj.

Ordinează: 1/2 11-12 ore.

(101) 3-3

Pește sărat

de tot soiul, Tarama, Iere roșii, Măslina cu preț cel mai ieftin. Comande a se adresa la Magazinul de Depozit al Băncii de credit ung. (Hittelbank) la Gara din Brașov. Telefon Nr. 32.

(102) 3-4

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad. „Feigenbaum“, vis-à-vis de Mühlbrunn.

(387) 6-

Dorind a curăți depozitele

Școala de pomărit a lui

Fr. Caspari & Comp.

în Mediaș (Transilvania)

oferă cu prețuri reduse toți articli școlari de școală de pomărit, ca pomi de fructe sâmburoase, pietroase și cu coaje, strugurei și agriș, smeură, fragi, tufe de decor, pomi pădureți, plante sălbatice, conifere, rose etc. Scădere de preț de 10%, dela pomii pitici 30%, dela conifere 50%.

Catalog la cerere franco.

(97) 6-10

Damele știu mai bine

de ce importanță e o

FAȚĂ FRUMOASĂ ȘI VIOAIE

ce putere și ce comoară,

ce favoruri are o femeie frumoasă.

E o mare problemă a fi frumos, nu e destul a fi plăcut și drăguț, ci lucrul principal e curățenia pielii.

Aceasta o știu damele și de aceea pun cea mai mare îngrijire în cultivarea pielii obrazului lor, în mărirea și susținerea frumuseții lor.

CREMA-MARGIT

a lui Földes

e singurul mijloc, care după o folosire de 5-6 ori îndepărtează toate spuziturile, bubite, petele de ficat, curăță fața, înviează și întinereste.

Crema-Margit a lui Földes, e un admirabil mijloc pentru frumusețea feței, cu totul nestrucăcios și efectul ei în menținerea frumuseții dovedește mai eclatant, că Crema-Margit în Viena la „Expoziția pentru sănătate și cultivare modernă de față“ a fost distinsă cu marea medalie de aur și cu diploma de onoare. Se află în toată lumea. Tigăia I cor.

Trimiteri cu poșta prin fabricantul

CLEMENS DE FÖLDES, farmacist, A.R.A.D.
Se găsește: în Sibiiu, în farmaciile: Guido Fabritius, Gustav Meltzer sf., Parfumeria Meltzer, Carol Morscher, drog., Carol Müller, Ervin Rummel, Pissel și Schmidt. în Agnita: Wilhelm Fröhlich. în Sighișoara: A. W. Lingner. în Mediaș: Iosif Obert. (107) 1-8

Nr. 147-1910.

[98 b.] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa II. Șasa din protopresbiteratul Lupșa, devenind vacantă prin răposarea parohului Macaveiu Bârsan, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursurile înzestrate cu documentele

cerute prin §. 17 din regulam. pentru parohii, sunt a se înainta subscrisului oficiu în termenul deschis, iar concurenții — cu prealabila încunoștințare aici — se pot înfățișa până 8 zile înainte de alegere și înaintea alegătorilor spre a cânta, resp. celebra și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Ofenbaia, 22 Februarie 1910.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al Lupșei în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan
protopop.

Prima fabrică ces. și reg. privilegiată de
Casse de fer și oțel
și
lăcătușerie de artă și construcție.

(22) 10-10

E. Purece

Sibiiu — Nagyszeben
Strada Faurului Nr. 19.

Prăjituri pentru ceai

precum și

Cakes și Piscote**Pesmet de Karlsbad, Pojon și pentru copii**

se află în mare asortiment la

I. Ioan Keil

Sibiiu, Piața mare 11.

(21) 10-10

Trimiterile prin poșta se execută franco.

Tinichigiu.

Subscrisul primesc orice fel de lucrări de tinichigiu și anume:

Acoperire de turnuri și coperișe, scocuri, apaducte, instalare de odăi de baie, closete cu scurgere precum și toate lucrurile aparținătoare specialității de zidit:
— Legături de canalizare și curățire de puțuri. —

Lucrările aci înșirate se execută solid și foarte ieftin.

Domnii constructori și întreprinzători găsec tot aici engros și endetail depozit de cel mai bun

Var de Vledeni

stâns și nestâns.

Rugându-mă respectuos de binevoitorul sprijin sunt

cu toată stima:

Max Ruck

Tinichigiu-Instalateur și liferant de var
Sibiiu, Haidengasse Nr. 9.

(93) 3-10

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[94] 5-52

Telefon 172.